

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การลงโทษทางอาญาต่อบุคคลใด นอกจากจะต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 “บุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ในการดำเนินคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดจริง (Presumption of Innocence) ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหา ตั้งแต่ชั้นรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานอัยการ ชั้นพิสูจน์ความผิดจนถึงวันพิพากษาของศาล ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ตลอดเวลาของการดำเนินคดีเพื่อให้จำเลยสามารถรับรู้ข้อกล่าวหา สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่และเป็นหลักประกันว่าผู้กระทำผิดจะต้องถูกนำตัวมาพิจารณาและพิพากษาลงโทษ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาหรือจำเลย กฎหมายได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับอิสรภาพโดยการร้องขอให้มีการปล่อยชั่วคราวจากผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมตัวหรือคุมขัง โดยบัญญัติให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ต้องพิจารณาคำขอประกันอย่างรวดเร็ว และมีให้เรียกหลักประกันเกินควร รวมทั้งหากไม่ให้ประกัน ต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว

จากการที่ผู้เขียนศึกษาการปล่อยชั่วคราวในประเทศไทยพบว่า การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจปล่อยชั่วคราวที่ให้ความสำคัญกับเรื่องหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวเป็นอย่างมากก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยากจน เพราะอาจจะไม่มีหลักทรัพย์ที่จะมาใช้ประกันตัว เกิดผลกระทบทั้งในด้านตนเอง ครอบครัว และภาระการเลี้ยงดูจากรัฐ ทำให้พยายามหาทางประกันตัวโดยการหยีบยืมหลักประกันจากผู้อื่น จนพัฒนามาถึงขั้นเช่าหลักประกัน และเกิดระบบนายประกันอาชีพ อย่างไรก็ตาม นายประกันอาชีพหรือผู้รับติดต่อยุติธรรมปล่อยชั่วคราว ได้สร้างปัญหาความเดือดร้อน มีพฤติกรรมในทางมิชอบ และเอาเปรียบประชาชนผู้ติดต่อยุติธรรมกับศาลอย่างมาก

กล่าวคือ มีการหลอกลวงประชาชน เรียกค่าตอบแทนจากการเข้าเป็นนายประกันและให้ใช้หลักทรัพย์เป็นหลักประกันสูงมาก แอบอ้างว่าสามารถวิ่งเต้นคดี รับติดต่อทนายความซึ่งเรียกค่าว่าความสูงเพื่อแลกกับการเป็นนายประกัน หลอกลวงหลักทรัพย์ของผู้อื่นมาวางเป็นหลักประกัน ปลอมแปลงเอกสาร ก่อให้เกิดธุรกิจนอกกฎหมายในการติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีประกัน ซึ่งศาลต่างๆ ก็ได้นำมาตรการที่จะป้องกันการเอาเปรียบของนายประกันมาใช้ โดยจัดให้มีระบบประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนรับดำเนินการเขียนคำร้องขอประกันตัว ปรับปรุงอัตราวางเงินประกันหรือหลักประกันให้ต่ำลง จัดทำบัญชีนายประกันที่ผิดสัญญาและเร่งรัดในการบังคับคดี ขึ้นทะเบียนนายประกันอาชีพ ทำให้ตัดโอกาสในการหลอกลวงของนายประกันอาชีพ ในส่วนของหลักทรัพย์ที่จะใช้ในการประกันก็มีการออกกฎหมายให้ทำได้กว้างขวางยิ่งขึ้น มีการประกันโดยบุคคลโดยตำแหน่งทางราชการ แนวทางดังกล่าวทำให้คดีหลายปัญหาได้บางส่วน แต่ก็ต้องยอมรับว่าปัญหาเรื่องนายประกันอาชีพก็ยังคงมีอยู่และควบคุมได้ยาก นอกจากนี้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก็ได้พยายามศึกษาเพื่อหาแนวทางอื่นเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว เพราะเห็นว่าได้สร้างปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องหลายประการ ประการที่สำคัญคือ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างคนรวยกับคนจน และปัญหาการบังคับคดีกับหลักประกัน กรณีมีการผิดสัญญาประกัน

การปล่อยชั่วคราวของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาลในปัจจุบันพบว่า มีกรรมธรรม์ประกันภัยจำคุกอุบัติเหตุความรับผิดชอบและความเสียหายจากการขับขี่ยานยนต์หรือรถจักรยานยนต์ โดยมีเอกสารแนบท้ายที่ให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมกรณีรถจักรยานยนต์เกิดอุบัติเหตุ และผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลใดซึ่งได้รับอนุญาตให้ขับขี่ยานยนต์หรือรถจักรยานยนต์ต้องถูกควบคุมตัวในคดีอาญา บริษัทประกันภัยจะดำเนินการประกันตัวผู้ขับขี่ยานยนต์ตามจำนวนเงินที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลกำหนดจนกว่าคดีจะถึงที่สุด บริษัทประกันภัยจะขายความคุ้มครองเพิ่มเติมนี้รวมไปกับกรรมธรรม์ โดยคิดอัตราเบี้ยประกัน 500 บาทต่อวงเงินประกัน 100,000 บาท ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการนำบริษัทประกันภัยเข้ามาช่วยแก้ปัญหา นายประกันอาชีพที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โดยขยายขอบเขตให้บริษัทประกันภัยเข้ามาสนับสนุนระบบการปล่อยชั่วคราวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาทั่วไป โดยเรียกวิธีการประกันดังกล่าวว่า "การประกันภัยอิสรภาพ" ทั้งนี้ เพราะบริษัทประกันภัยส่วนใหญ่จะมีระบบการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการประกันภัย ทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างคนจนและคนรวย และเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่ผู้ต้องหาและจำเลยอีกด้วย

การประกันภัยอิสราภาพ คือ การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยมีหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกันเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน ซึ่งได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาในการปล่อยชั่วคราว คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และศาลยุติธรรม โดยได้ออกระเบียบรองรับการใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยในการขอปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและชั้นศาลได้ โดยถือว่าหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ประเภทหนึ่ง ดังนั้น ในปัจจุบันหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยจึงสามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ในการยื่นขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในกระบวนการยุติธรรมได้

การทำประกันภัยอิสราภาพมี 2 รูปแบบ คือ การทำประกันภัยอิสราภาพก่อนมีการกระทำความผิด และการทำประกันภัยอิสราภาพหลังมีการกระทำความผิด กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการประกันภัย ได้จัดทำกรมธรรม์ประกันภัยอิสราภาพเป็น 2 รูปแบบ คือกรมธรรม์ประกันภัยอิสราภาพก่อนกระทำความผิดใช้สำหรับบุคคลทั่วไปที่ประสงค์จะมีหลักประกันตัวไว้ล่วงหน้าในคดีความผิดทางอาญาโดยประมาท และกรมธรรม์ประกันภัยอิสราภาพหลังกระทำความผิด ใช้สำหรับบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยทางคดีอาญาทุกฐานความผิดประสงค์จะหาหลักประกันเพื่อนำไปขอประกันตัวต่อเจ้าพนักงานหรือศาล

การประกันภัยอิสราภาพก่อนการกระทำความผิดเป็นกรณีที่บุคคลทั่วไปประสงค์จะมีหลักประกันในการขอประกันตัวไว้ล่วงหน้า เนื่องจากตนเองมีความเสี่ยงหรือมีโอกาสที่จะกระทำความผิดทางอาญาโดยประมาท เช่น ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ แพทย์ หรือพยาบาล เป็นต้น เมื่อได้ซื้อกรมธรรม์ประกันภัยอิสราภาพก่อนกระทำความผิด บริษัทผู้รับประกันภัยจะออกหนังสือรับรองให้กับผู้เอาประกันภัยเพื่อสามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ในการยื่นขอประกันตัวต่อเจ้าพนักงานเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา โดยมีอัตราเบี้ยประกันภัยอยู่ระหว่างร้อยละ 0.5 ถึงร้อยละ 1 ของจำนวนเงินเอาประกันภัย

การประกันภัยอิสราภาพหลังการกระทำความผิดเป็นกรณีที่บุคคลถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา หรือตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาแล้วและกำลังจะถูกควบคุมตัวหรือถูกควบคุมตัวประสงค์จะหาหลักประกันเพื่อนำไปขอประกันตัวตนเองต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณี บุคคลดังกล่าว หรือเพื่อน หรือญาติสามารถมาติดต่อขอซื้อประกันภัยอิสราภาพกับบริษัทประกันภัยในรูปแบบนี้ได้ โดยบริษัทประกันภัยจะออกกรมธรรม์และหนังสือรับรองให้ตามจำนวนเงินเอาประกันภัยที่บุคคลดังกล่าวประสงค์ บุคคลดังกล่าวสามารถนำหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยไปใช้เป็นหลักประกันในการ

ขอประกันตัวต่อเจ้าพนักงานได้เช่นกัน ซึ่งกรรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพหลังกระทำคามผิดนี้ จะมีความผิดข้อหาประมาทหรือความผิดข้อหาใดก็สามารถมาขอทำประกันได้ แตกต่างจากกรรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพก่อนกระทำคามผิด ซึ่งจะใช้ได้กับความผิดข้อหาเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาทเท่านั้น โดยมีอัตราเบี้ยประกันภัยอยู่ระหว่างร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนเงินเอาประกันภัย

การประกันภัยอิสรภาพก่อนและหลังกระทำคามผิด มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือประเด็นความชอบด้วยกฎหมายของสัญญาประกันภัย และประเด็นข้อยกเว้นความรับผิดที่บริษัทประกันภัยไม่อาจอ้างได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า สัญญาประกันภัยอิสรภาพมิใช่สัญญาที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น สัญญาดังกล่าวจึงมีผลบังคับได้ตามกฎหมาย และจากหลักกฎหมายประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 เมื่อพิจารณาระบบประกันภัยอิสรภาพแล้วจะเห็นว่า สัญญาประกันภัยอิสรภาพมีสาระสำคัญเป็นสัญญาประกันภัย กล่าวคือมีข้อกำหนดว่า เพื่อเป็นการตอบแทนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระให้บริษัทประกันภัยได้ออกหนังสือรับรอง เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยยึดถือไว้และนำไปใช้เป็นหลักประกันในการขอประกันตัวต่อเจ้าพนักงานหรือศาล โดยหากภายหลังผู้เอาประกันภัยผิดสัญญาประกันที่ไว้ต่อเจ้าพนักงาน และเจ้าพนักงานบังคับตามสัญญาประกันแล้วบริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าปรับ ตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาประกัน กรรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพจึงมีสาระสำคัญเป็นสัญญาประกันภัยโดยชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับประเด็นข้อยกเว้นความรับผิดที่บริษัทประกันภัยไม่อาจอ้างได้นั้น ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อผู้รับประกันภัยได้รับประกันภัยไว้แล้วและเกิดความเสียหายขึ้น หากวินาศภัยเกิดเพราะความทุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879 วรรคแรก ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณากับการประกันภัยอิสรภาพ อาจเห็นได้ว่า การที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยเจตนาไม่มาแสดงตัวต่อผู้มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นผลให้บริษัทประกันภัยต้องรับผิดตามหนังสือรับรองที่ตนได้ออกไว้ ทำให้ดูเหมือนว่าวินาศภัยหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นตามสัญญาประกันตัวนั้นมาจากความทุจริตของผู้เอาประกันภัย เพราะมีเจตนาที่จะหลบหนีการประกันตัว อันทำให้บริษัทประกันภัยยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้เพื่อขอยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 879 วรรคแรก ได้ก็ตาม แต่เนื่องจากหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย เป็นหนังสือที่มีข้อความรับรองและยอมผูกพันตนว่าเมื่อเกิดกรณีผิดสัญญาประกันแล้ว บริษัทประกันภัยจะชดใช้เบี้ยปรับให้ อันเป็นสัญญาที่บริษัทประกันภัยยอมผูกพันตนซึ่งเป็นอิสระเด็ดขาด (Independence) ต่างหากจากสัญญาประกันตัวที่

ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทำไว้ต่อเจ้าพนักงาน ประกอบกับเมื่อพิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์ของการเข้าสู่ระบบการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาของบริษัทประกันภัยแล้ว บริษัทประกันภัยย่อมทราบเป็นอย่างดีว่าวินาศภัยหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากการกระทำโดยเจตนา คือการหลบหนีการประกันตัวของผู้อประกันภัยได้ แต่ก็เป็นสิ่งที่บริษัทประกันภัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถิติและค่าเฉลี่ยของจำนวนความเป็นไปได้ที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีเจตนาจะหลบหนีการประกัน แล้วนำมาคำนวณค่าเบี้ยประกันภัย เพื่อให้คุ้มกับภัยที่รับเสี่ยงนี้ อันเป็นวิธีปกติในการดำเนินธุรกิจประกันภัย ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าบริษัทประกันภัยจึงไม่อาจยกข้อต่อสู้ในเรื่องการทำให้เกิดวินาศภัยหรือความเสียหายโดยเจตนาของผู้อประกันภัยมาเป็นข้อยกเว้นความรับผิดชอบตามหนังสือรับรองที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานได้

นอกจากนี้ เนื่องจากเกิดกรณีที่นายประกันอาชีพหรือบุคคลบางกลุ่มต้องการหาผลประโยชน์โดยมิชอบเข้ามาเป็นตัวแทนของบริษัทประกันภัย แอบอ้างหลอกลวงจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพบริเวณศาลเกินอัตราเบี้ยประกันที่กำหนด และไม่แจ้งสิทธิประโยชน์ที่ผู้อประกันภัยควรจะได้รับ โดยบุคคลดังกล่าวไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ ต่อศาลเนื่องจากไม่ได้เป็นคู่สัญญากับศาล ซึ่งมีประชาชนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก และทำให้เกิดการแย่งกันขายกรมธรรม์ประกันภัย จนเป็นเหตุให้เกิดความไม่เรียบร้อยในบริเวณศาลและไม่เป็นธรรมต่อประชาชน ศาลยุติธรรม กรมการประกันภัย และสมาคมประกันวินาศภัยจึงได้ร่วมกันส่งเสริมให้มีการจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพในพื้นที่ศาล จากบริษัทผู้รับประกันภัยโดยตรง เพื่อขจัดความเดือนร้อนและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเพื่อให้ประชาชนและผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ซื้อกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพกับบริษัทประกันภัยโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านตัวแทนนายหน้า ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น ทั้งนี้ศาลยุติธรรมที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายกรมธรรม์ในศาลได้ออกระเบียบให้การจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดโดยศาลสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้คือ ทุกบริษัทจะจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพในอัตราเบี้ยประกันภัยร้อยละ 7 ของวงเงินประกันเป็นอัตราเดียวกันทุกคดีเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีรายได้น้อยสามารถจัดหาหลักทรัพย์ประกันตนเองได้ และเป็นอัตราที่ต่ำกว่าการขายประกันภัยอิสระภาพตามท้องตลาด และผู้จำหน่ายจะเป็นพนักงานโดยตรงที่รับมอบอำนาจจากบริษัทผู้รับประกันภัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานหรือพิธีการทางศาล การจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพในบริเวณศาลดังกล่าวนี้ได้ทำให้นายหน้าประกันที่แอบอ้างมาหลอกลวงขายกรมธรรม์ให้แก่ประชาชนในราคาแพงเริ่มหมดไป และบริษัทประกันภัยจะได้พิจารณาการให้ประกันกับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รอบคอบมากยิ่งขึ้นซึ่งหากบริษัทประกันภัยเห็นว่า การให้ประกันภัยรายนั้น ๆ จะมีความเสี่ยงสูงที่ผู้ต้องหาจะหลบหนีก็อาจพิจารณาไม่จำหน่ายกรมธรรม์ให้ก็ได้ ซึ่งจะทำให้บริษัท

ประกันภัยประสพภาวะขาดทุนจากการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนน้อยลง และเคาน์เตอร์ดังกล่าวยังมีหน้าที่รับแจ้งและชำระเงินค่าปรับให้กับศาลในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีประกันอีกด้วย

ความสัมพันธ์ตามหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย เป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราวและบริษัทประกันภัย ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยมีสถานะเป็น Standby Credit ซึ่ง Standby Credit ถือว่าเป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทหนึ่งจึงต้องนำ หลักการปฏิบัติโดยเคร่งครัด (Doctrine of Strict Compliance) และหลักความเป็นอิสระของเลตเตอร์ออฟเครดิต (Independence or Autonomy of Letter of Credit) มาพิจารณาในระบบประกันภัยอิสรภาพด้วย กล่าวคือ นิติสัมพันธ์ตามหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยกับเจ้าพนักงานหรือศาลผู้ปล่อยชั่วคราวเป็นสัญญาที่แยกต่างหากเด็ดขาดจากสัญญาหลักคือ 1. สัญญาประกันตัว ระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยกับเจ้าพนักงานหรือศาล และ 2. สัญญาประกันภัยระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยกับบริษัทประกันภัย ดังนั้น บริษัทประกันภัยจึงไม่อาจกล่าวอ้างหรือยกข้อต่อสู้ใดๆ อันเกิดจากความสัมพันธ์ตามสัญญาหลักมาเป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามหนังสือรับรองต่อเจ้าพนักงานได้

หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยซึ่งมีสถานะเป็น Standby Credit สามารถนำสาระสำคัญในเรื่องลักษณะเฉพาะของข้อกำหนด ISP 98 มาใช้บังคับ กล่าวคือ หนังสือรับรองเป็นเอกสารที่บริษัทประกันภัยทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีผลผูกพันทันทีเมื่อยื่นต่อเจ้าพนักงานหรือศาล บริษัทประกันภัยไม่สามารถเพิกถอนหนังสือรับรองที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานได้ และหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นอิสระแยกต่างหากจากสัญญาอื่นมีผลให้บริษัทประกันภัยไม่สามารถกล่าวอ้างหรือยกข้อต่อสู้ใดๆ อันเกิดจากความสัมพันธ์ตามสัญญาหลักมาเป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้ และเนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่มีผลใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ตามสัญญา Standby Credit โดยเฉพาะ จึงทำให้ต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้กับนิติสัมพันธ์ดังกล่าว แต่การนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้กับนิติสัมพันธ์ตามหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย ยังขาดความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของ Standby Credit เนื่องจากนิติสัมพันธ์ดังกล่าวมีรูปแบบพิเศษแตกต่างจากนิติสัมพันธ์ตามสัญญาทั่วไปซึ่งมิได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามหากจะพิจารณาตามหลักกฎหมายของประเทศไทยแล้ว เทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1770/2499 นิติสัมพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นสัญญาประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นเอกเทศสัญญาที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เป็นสัญญาไม่มีชื่อ เป็นสัญญาที่เกิดจากการที่บุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปตกลงที่จะผูกพันกันโดยชอบด้วยกฎหมายและอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายลักษณะทั่วไป กล่าวคือ

ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการที่บริษัทประกันภัย ได้แสดงเจตนาผูกพันตนโดยออกหนังสือรับรองว่าจะชดใช้เบี้ยปรับหากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ปฏิบัติตามกำหนดนัดซึ่งเป็นการผิดสัญญาประกัน ทำให้เจ้าพนักงานบังคับตามสัญญาประกันอันถือได้ว่าการแสดงเจตนาดังกล่าวเป็นคำเสนอไปยังเจ้าพนักงาน และเมื่อเจ้าพนักงานได้พิจารณาหนังสือรับรองดังกล่าวแล้วยอมรับหนังสือรับรองนั้นไว้เป็นหลักทรัพย์สินในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมถือได้ว่าเป็นคำสนองรับคำเสนอของบริษัทประกันภัยแล้วเมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกันสัญญาย่อมเกิด

ระบบประกันภัยอิสรภาพประกอบด้วยคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องคือ ผู้ต้องหาหรือจำเลย เจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราว และบริษัทประกันภัย โดยทั้ง 3 ฝ่ายนั้น จะประกอบไปด้วยนิติสัมพันธ์ 3 สัญญา คือ สัญญาประกันตัวหรือสัญญาปล่อยชั่วคราว ระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยและเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราว สัญญาประกันภัย ระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยและบริษัทประกันภัย และสัญญาตามหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย (Standby Credit) ระหว่างเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราวและบริษัทประกันภัย โดยนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยและเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราว (พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล) เป็นนิติสัมพันธ์ตามสัญญาประกันที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 112 นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลยและบริษัทประกันภัยนั้น เป็นนิติสัมพันธ์ตามสัญญาประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 861 และนิติสัมพันธ์ระหว่างเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราวและบริษัทประกันภัย เป็นนิติสัมพันธ์ตามหลักกฎหมายสัญญาทั่วไปโดยมีหลักการพื้นฐานหรือเจตนารมณ์มาจากหลักกฎหมาย Standby Credit ตามข้อกำหนด ISP 98

นอกจากนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าสัญญาระหว่างเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราวและบริษัทประกันภัยนั้นมิได้มีลักษณะเป็นสัญญาค้ำประกัน เนื่องจากเหตุผลหลัก 2 ประการ คือ 1. การเรียกร้องให้ชำระหนี้ตามหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย เป็นการเรียกร้องให้ชำระหนี้ในฐานะลูกหนี้ลำดับต้น แต่การเรียกร้องให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นการเรียกร้องให้ชำระหนี้ในฐานะลูกหนี้ลำดับรอง ซึ่งลูกหนี้จะถูกบังคับให้ชำระหนี้ก็ต่อเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ 2. ผู้รับประกันภัยไม่สามารถเกี่ยงให้เจ้าพนักงานเรียกร้องเบี้ยปรับจากผู้ต้องหาหรือจำเลยก่อนได้ แต่บริษัทประกันภัยต้องชำระเบี้ยปรับทันทีเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดสัญญาประกัน และเจ้าพนักงานผู้ปล่อยชั่วคราวสั่งบังคับบริษัทประกันตามหนังสือรับรองที่วางไว้ แต่ตามสัญญาค้ำประกันผู้ค้ำประกันก็ยังคงใช้สิทธิเกี่ยงให้เจ้าหนี้ไปบังคับชำระหนี้เอาจากลูกหนี้ก่อนได้

ตามระบบประกันภัยอสรภาพนั้น สามารถแยกสถานะของบริษัทประกันภัยได้ 2 กรณี คือ กรณีที่บริษัทประกันภัยเป็นผู้ทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงาน และกรณีที่ผู้เอาประกันภัย (อาจเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่ก็ได้) เป็นผู้ทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งในกรณีแรกนั้น บริษัทประกันภัยเป็นผู้ทำสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยพนักงานผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทเป็นผู้ลงลายมือชื่อในสัญญาประกันตัว มีผลทำให้บริษัทประกันภัยนั้นเป็นคู่สัญญากับศาล มีสถานะเป็นนายประกัน ย่อมรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาประกัน ซึ่งในกรณีนี้จะจะเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 117 บริษัทประกันภัยมีสถานะเป็นนายประกันมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือกำลังจะหลบหนีได้ ส่วนในกรณีที่สองนั้นผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงาน บริษัทประกันภัยจึงไม่ได้เป็นนายประกันเหมือนในกรณีแรก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจากบริษัทประกันภัยได้ออกหนังสือรับรองเป็นหลักทรัพย์ยื่นต่อเจ้าพนักงานและหนังสือรับรองดังกล่าวมีสถานะเป็น Standby Credit บริษัทประกันภัยจึงมีส่วนได้เสียโดยตรงกับสัญญาประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะต้องรับผิดชอบ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ปฏิบัติตามกำหนดนัดของเจ้าพนักงานยิ่งกว่าบุคคลผู้ทำสัญญาประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยเสียอีก จึงเห็นว่า บริษัทประกันภัยมีฐานะเป็นผู้เป็นหลักประกันตามมาตรา 117 ซึ่งมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือกำลังจะหลบหนีได้ เมื่อไม่อาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ทันทั่วทั้ง รวมทั้งมีสิทธิขอลดค่าปรับจากศาลในกรณีที่จับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยได้อีกด้วย

สำหรับการบังคับหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119 วรรคแรกนั้น ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันได้เอง และเมื่อศาลสั่งประการใดแล้ว บริษัทประกันภัยซึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรงกับความรับผิดชอบตามสัญญาประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยตามหนังสือรับรองที่ให้ไว้ จึงมีอำนาจอุทธรณ์ได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า บริษัทประกันภัยถือว่าเป็นผู้ต้องถูกบังคับตามสัญญาประกันเนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับความรับผิดชอบตามสัญญาประกันนั่นเอง แต่ถ้าเป็นการประกันในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ เมื่อบริษัทประกันภัยไม่ชำระเงินตามหนังสือรับรอง พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องนำคดีฟ้องร้องต่อศาลดังเช่นคดีแพ่งทั่วไป ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การบังคับตามสัญญาประกันในระบบประกันภัยอสรภาพ ก็ควรเป็นไปตามหลักปฏิบัติของการบังคับตามสัญญาประกันทั่วไป

ตามข้อกำหนดในกรมธรรม์ประกันภัยอสรภาพทั้งก่อนและหลังกระทำความผิด ได้กำหนดหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยไว้ประการหนึ่งว่า ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยหลบหนีหรือทำผิดสัญญาประกัน และเมื่อบริษัทประกันภัยได้ชำระค่าปรับให้แก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจปล่อยชั่วคราวไปแล้วเพียงใด ผู้เอาประกันภัยจะจ่ายเงินดังกล่าวคืนให้แก่บริษัทประกันภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด จากการศึกษาผู้เขียนเห็นว่า ข้อตกลง

ในกรณีประกันภัยดังกล่าวเป็นข้อกำหนดที่ขัดกับหลักการประกันภัย ด้วยเหตุผลที่ว่าบริษัทประกันวินาศภัยดำเนินธุรกิจโดยอาศัยหลักการเฉลี่ยความเสี่ยง และไม่มีบทบัญญัติตามกฎหมายรองรับให้บริษัทประกันภัยสามารถกระทำได้อีกทั้งไม่ใช่กรณีการรับช่วงสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แม้ว่าเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวจะได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 แล้วก็ตาม ข้อกำหนดดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับ ผู้รับประกันภัยไม่สามารถเรียกร้องเงินจำนวนดังกล่าวจากผู้เอาประกันภัยได้ นอกจากนี้ ผู้ค้าประกันซึ่งได้ทำสัญญาค้าประกันการชำระหนี้ของผู้เอาประกันภัยตามข้อกำหนดในกรมธรรม์จึงไม่มีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบไปด้วย

จากการศึกษาปัญหาการหลบหนีประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวนั้น พบว่ามีแนวโน้มค่อนข้างสูง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า สาเหตุสำคัญอาจเนื่องมาจาก ในทางปฏิบัติอัตราเบี้ยประกันภัยมีอัตราเท่ากันหมดในทุกข้อหา คือในอัตราร้อยละ 7 ของราคาประกัน โดยไม่แยกอัตราเบี้ยประกันตามความร้ายแรงของข้อหาที่มีอัตราสูงหรืออัตราโทษต่ำ เนื่องจากข้อหาในความผิดที่มีอัตราโทษสูง หรือข้อหาที่มีพฤติการณ์แห่งคดีร้ายแรง หรือมีจำนวนเงินหรือความเสียหายที่ผู้เสียหายสูญเสียหรือได้รับมากกว่า โอกาสหรือความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีย่อมสูงตามไปด้วย แต่เมื่อบริษัทประกันภัยเรียกเก็บค่าเบี้ยประกันในอัตราที่เท่ากันหมดในทุกข้อหา (โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นจะเสียเฉพาะค่าเบี้ยประกันเท่านั้น ไม่ได้ถูกบังคับเข้ากับหลักทรัพย์ของตนเองหรือของญาติของตนเองเหมือนกับหลักทรัพย์ประเภทเงินสดหรือที่ดิน) จึงทำให้มีแนวโน้มในการหลบหนีสูง เพราะทรัพย์สินหรือหลักทรัพย์ของตนไม่ได้ถูกบังคับไปด้วย และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ในการรับทำประกันภัยอิสระภาพของบริษัทประกันภัย บริษัทประกันภัยไม่มีระบบตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อประกอบการพิจารณาให้ประกันอย่างเพียงพอ ประกอบกับบริษัทประกันภัยพยายามทำการตลาดเพื่อขายประกันให้ได้มากที่สุด ทำให้ขาดความรอบคอบในการพิจารณาให้ประกันในแต่ละราย อันอาจจะส่งผลให้บริษัทขาดทุน เพราะต้องเสียค่าปรับให้กับเจ้าพนักงานหรือศาลเป็นจำนวนมาก

สำหรับกรณีที่นายทะเบียนเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยของบริษัท พาณิชยกรรมประกันภัย จำกัด นั้น เจ้าพนักงานหรือศาลไม่สามารถบังคับหนังสือรับรองที่บริษัทได้วางไว้ได้แต่ต้องดำเนินการยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เหมือนกับเจ้าหนี้อื่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบประกันภัยอิสระภาพ และก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชน สมาคมประกันวินาศภัยจึงได้ขอความร่วมมือจากบริษัทประกันภัย เพื่อรับโอนกรมธรรม์ประกันภัยอิสระภาพของบริษัท พาณิชยกรรมประกันภัย จำกัด และเปลี่ยนหนังสือรับรองให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยังไม่ผิดสัญญาประกัน นอกจากนี้

บริษัทประกันวินาศภัยได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการประกันภัยอัคคีภัย โดยตกลงให้นำเงินจากกองทุนนี้ไปชำระค่าปรับตามคำสั่งศาล เมื่อจำเลยผู้เอาประกันภัยของบริษัท พานิชย์การประกันภัย จำกัด ผิดสัญญาประกันตัว ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะสามารถทำให้ระบบการปล่อยชั่วคราวโดยมีหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน ได้รับความเชื่อถือจากเจ้าพนักงานหรือศาลอีกครั้งหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการบรรเทาความเดือนร้อนแก่ผู้เอาประกันภัยตามกรรมวิธีประกันภัยอัคคีภัยของบริษัท พานิชย์การประกันภัย จำกัด ในกรณีที่มีอำนาจปล่อยชั่วคราวมีคำสั่งให้ผู้เอาประกันภัยจัดหาหลักประกันใหม่ หรือให้ผู้เอาประกันภัยจัดหาหนังสือรับรองตามกรรมวิธีประกันภัยอัคคีภัยของบริษัทประกันภัยอื่นแทน สำหรับกรณีที่เกิดขึ้นกับบริษัท พานิชย์การประกันภัย จำกัดนี้ แสดงให้เห็นว่า กรมการประกันภัยได้คอยกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของบริษัทประกันวินาศภัยอย่างใกล้ชิด เนื่องจากธุรกิจประกันภัยนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากและการดำเนินธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทยนั้น มีการควบคุมการดำเนินธุรกิจ โดยมีกฎหมายควบคุมคือ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ซึ่งหากปล่อยให้บริษัทประกันวินาศภัยที่มีฐานะทางการเงินไม่มั่นคงประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน และกรมการประกันภัยก็ต้องคอยคุมเข้มไม่ให้บริษัทประกันภัยที่ขาดสภาพคล่องรับประกันภัยอัคคีภัยอีก เนื่องจากกรรมวิธีประกันภัยอัคคีภัยมีความคุ้มครองระยะยาวต่อเนื่องไม่เหมือนกับกรรมวิธีประเภทอื่น ๆ ที่มีความคุ้มครองปีต่อปีเท่านั้น

การประกันภัยอัคคีภัยเป็นระบบที่เป็นประโยชน์และก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย กล่าวคือ ทำให้มีหลักประกันที่น่าเชื่อถือต่อผู้มีอำนาจพิจารณาปล่อยชั่วคราว ทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันโดยจะได้รับสิทธิในการปล่อยชั่วคราวอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากการประกันภัยดังกล่าวผู้เอาประกันภัยจะจ่ายค่าเบี้ยประกันซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำกว่าหลักทรัพย์อื่น ทำให้ไม่ต้องรับภาระทางการเงินที่สูงเกินไป ทั้งยังเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยอีกด้วย การประกันภัยอัคคีภัยจึงมีประโยชน์ต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บุคคลที่มีฐานะยากจนเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถซื้อประกันภัยอัคคีภัยเพื่อขอประกันตนเองได้ โดยมีราคาถูกลงมากกว่าหลักทรัพย์อื่น และไม่ต้องไปเช่าหลักทรัพย์จากนายประกันอาชีพที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้เช่าประมาณร้อยละ 20

2. บริษัทประกันภัยมีความน่าเชื่อถือ มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และอยู่ภายใต้ความควบคุมของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยที่วางเป็นหลักประกันจึงมีความน่าเชื่อถือ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับวางหลักประกัน ไม่ต้องเสี่ยงกับการเก็บรักษาเงินสดหรือ เอกสารโฉนดที่ดิน ซึ่งหลักประกันที่วางอยู่ตามสถานีตำรวจหรือที่ศาลยุติธรรม มีหลักทรัพย์ที่เป็นโฉนดที่ดิน ปลอดภัยอยู่มาก ยากต่อการตรวจสอบ และเป็นภาระต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมมานานของ กระบวนการยุติธรรม

4. การหาหลักทรัพย์อื่นมาประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องใช้ระยะเวลาานทำให้ผู้ต้องหา หรือจำเลยสูญเสียอิสรภาพ โดยเฉพาะถ้าเป็นโฉนดที่ดินจะต้องมีการประเมินราคาจากสำนักงานที่ดินก่อน แต่การซื้อประกันภัยอิสรภาพใช้เวลาน้อยกว่ามาก

ข้อเสนอแนะ

1. ระบบประกันภัยอิสรภาพควรกำหนดให้บริษัทประกันภัยเป็นผู้เข้าทำสัญญาประกันตัว ผู้ต้องหาหรือจำเลยด้วยตนเอง โดยผ่านตัวแทนซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท ซึ่งจะมีผลให้บริษัทประกันภัยเข้าเป็นคู่สัญญากับพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล โดยตรง และบริษัทประกันภัยยอมรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาประกัน ประกอบกับบริษัทประกันภัยยังคงมี หนังสือรับรองความรับผิดชอบเป็นหลักประกันต่อเจ้าพนักงานและศาลอีกด้วย อันเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือของนายประกันต่อผู้มีอำนาจพิจารณาปล่อยชั่วคราว แต่ทั้งนี้ บริษัทประกันภัยต้องมีความเข้มงวดในเรื่องตัวแทนซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจของบริษัท เพื่อป้องกันกลุ่มบุคคลหรือนายประกันอาชีพที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากการเป็นนายหน้าขายประกัน

2. การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยไม่ควรเท่ากันในทุกข้อหา โดยควรกำหนดให้เรียกเบี้ยประกันภัยหลายอัตราตามอัตราโทษหรือความร้ายแรงแห่งคดีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้อง เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่เพิกเฉยต่อการปฏิบัติตามสัญญาประกันตัว และมีความคิดกังวลกับจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่จะต้องชำระซึ่งได้กำหนดให้สูงขึ้นตามอัตราโทษและความร้ายแรงแห่งคดี รวมถึงการกำหนดอัตราการคืนเบี้ยประกันในอัตราที่สูงถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ผิดสัญญาประกัน โดยอาจกำหนดให้เรียกเบี้ยประกันในอัตราร้อยละ 7 ของวงเงินประกันที่ผู้มีอำนาจปล่อยชั่วคราวกำหนด หากคดีมีอัตราโทษ สูงกว่านั้นก็กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยให้สูงขึ้นไปตามลำดับ เช่น อัตราร้อยละ 10 , 15 , 20 , 25 , 30 และ 35 เป็นต้น แม้ว่าการกำหนดอัตราเบี้ยประกันดังกล่าวจะมีผลกระทบกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะยากจนที่จะต้องเสียเงินค่าเบี้ยประกันภัยสูงขึ้น แต่ก็เกิดเฉพาะในคดีที่มีอัตราโทษสูงหรือในคดีที่มีพฤติการณ์แห่งคดีร้ายแรงเท่านั้น บริษัทประกันภัยอาจยอมให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยผ่อนชำระค่าเบี้ยประกัน หรือชำระเงิน

ค่าเบี้ยประกันเป็นงวดๆ ได้ ทั้งนี้ กรมการประกันภัยคงต้องมีการศึกษาและคิดคำนวณตามหลักการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยว่าควรเหมาะสมเป็นเท่าใด

3. ในการรับประกันภัยอสังหาริมทรัพย์ประกันภัยควรจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจหลบหนี โดยพิจารณาถึงอัตราโทษ พฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งคดี และข้อมูลของผู้ต้องหาหรือจำเลยให้รอบคอบและเข้มงวด เช่นเดียวกับการรับประกันภัยในประกันวินาศภัยโดยทั่วไป ข้อมูลที่บริษัทประกันภัยควรนำมาพิจารณาประกอบการรับประกันภัยอสังหาริมทรัพย์ เช่น ภูมิฐานะปัจจุบันของผู้ต้องหาหรือจำเลย ภูมิฐานะเดิมซึ่งอาจใช้เป็นทีหลบซ่อนภายหลังการหลบหนี การประกอบอาชีพ สถานที่ทำงานที่แท้จริง ญาติ พี่น้อง ผู้ใกล้ชิดที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยติดต่อด้วยประจำ รวมทั้งภูมิฐานะและสถานที่ทำงานของบุคคลเหล่านั้น เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลซึ่งบริษัทประกันภัยควรจะต้องพิจารณาก่อนรับประกันภัย และเมื่อได้รับประกันภัยไปแล้ว ก็ควรตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและตรงต่อปัจจุบันอยู่เสมอ

4. บริษัทประกันภัยควรรวมกลุ่มกันและจัดตั้งบริษัทเพื่อติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีให้กลับมาสู้คดี และเพื่อการขอลดค่าปรับจากเจ้าพนักงานหรือศาล นอกจากนี้บริษัทดังกล่าวจะต้องจัดเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลประวัติของผู้ต้องหาอย่างละเอียด โดยต้องขอความร่วมมือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และศาลยุติธรรม โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาเก็บไว้เป็นสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงในการรับประกันภัยในคดีต่อ ๆ ไป นอกจากนี้บริษัทดังกล่าวต้องคอยติดตามกำชับให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมาตามกำหนดนัดของเจ้าพนักงานหรือศาลโดยเคร่งครัดตลอดจนต้องติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยเมื่อหลบหนี ซึ่งจะทำให้บริษัทประกันภัยต้องมีระบบแจ้งเตือนผู้ต้องหาหรือจำเลยให้มาศาลตามกำหนด และต้องคอยติดตามกำหนดนัดของเจ้าพนักงานหรือศาลอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ และถ้าเห็นว่าคดีใดมีลักษณะที่มีความเสี่ยงสูงก็จะต้องมีมาตรการให้ตัวแทนติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นกรณีพิเศษ เพื่อป้องกันผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีได้อีกทางหนึ่ง

5. ศาลยุติธรรมควรกำหนดข้อบังคับซึ่งแสดงถึงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้หนังสือรับรองดังกล่าว โดยนำสาระสำคัญของหลักกฎหมาย Standby Credit ตามข้อกำหนด ISP 98 อันได้แก่ การกำหนดให้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นเอกสารที่บริษัทประกันภัยทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีผลผูกพันเมื่อยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจปล่อยชั่วคราว โดยบริษัทประกันภัยไม่สามารถเพิกถอนหนังสือรับรองที่ให้ไว้ได้ และหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นอิสระแยกต่างหากจากสัญญาอื่นอันมีผลให้บริษัท

ประกันภัยไม่สามารถกล่าวอ้างหรือยกข้อต่อสู้ใด ๆ อันเกิดจากความสัมพันธ์ตามสัญญาหลักมาเป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้ มากำหนดไว้เป็นลักษณะเฉพาะของหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัย นอกจากนี้ ในข้อบังคับดังกล่าว ควรกำหนดการเข้าสู่ระบบประกันภัยอิสรภาพของบริษัทประกันภัย ลักษณะคดีที่สามารถประกันภัยอิสรภาพได้รวมถึงคดีที่ต้องห้ามรับประกันภัยอิสรภาพ อัตราเบี้ยประกันภัย อำนาจและหน้าที่ของบริษัทประกันภัยต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจปล่อยชั่วคราว ข้อกฎหมายในการดำเนินการของบริษัทประกันภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 เช่น การห้ามมิให้บริษัทประกันวินาศภัยที่รับประกันภัยอิสรภาพรับประกันโดยมีจำนวนเงินเอาประกันรายหนึ่งเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน เพื่อป้องกันมิให้บริษัทประกันภัยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย และเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมทางกฎหมายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันภัยอิสรภาพทุกฝ่าย